

Bages

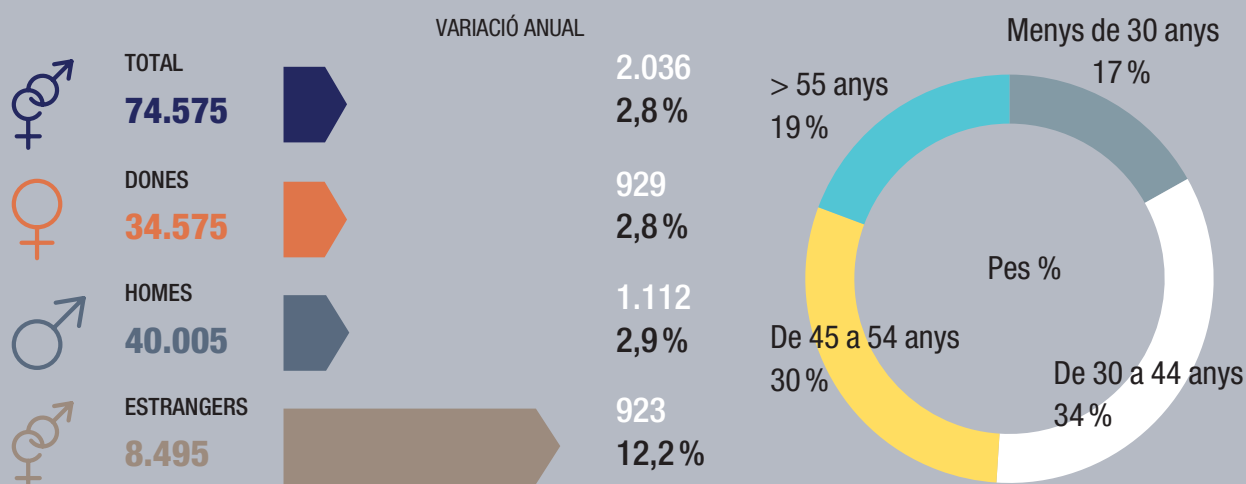

Resum executiu

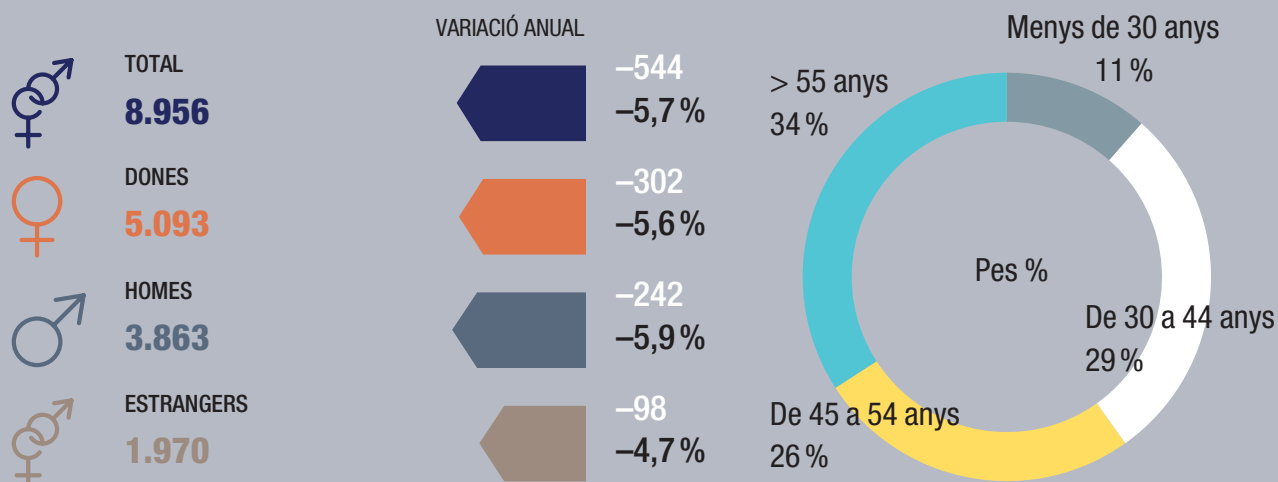
L'evolució dels indicadors socioeconòmics de la comarca han estat positius el darrer any 2022, especialment el que fa referència a l'ocupació i l'atur. L'atur cau el $-5,7\%$ en un any ($-4,3\%$ a la província) i la reducció ha estat pràcticament generalitzada en tots els grups analitzats, però especialment entre la població de 45 a 54 anys ($-9,3\%$). La incidència de l'atur, però, continua sent elevada, amb una taxa del $10,7\%$, només superada per l'Anoia.

L'ocupació registrada resident a la comarca ha crescut un $2,8\%$ ($2,6\%$ a la província), el segon increment més destacat després del Barcelonès, i amb la població amb nacionalitat estrangera com a grup amb un major increment ($12,2\%$). A diferència de l'ocupació, el nombre de llocs de treball creix per sota de com ho fa a la demarcació, el $2,7\%$ ($3,0\%$ a la província). El creixement es basa en el treball assalariat, que augmenta el $3,4\%$. L'administració pública i les indústries de productes alimentaris han estat les primeres activitats generadores de llocs de treball el darrer any. El nombre d'empreses creix sensiblement, el $0,3\%$.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2022

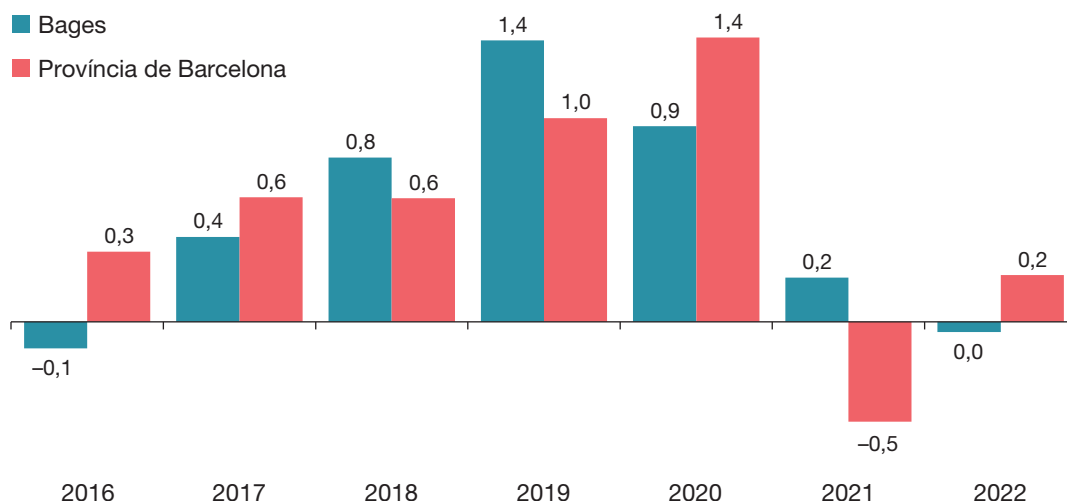
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2022

La comarca del Bages té una superfície de 1.092 km², el 14,1 % de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 30 municipis que tenen una superfície mitjana de 36,4 km², la segona més gran de la demarcació i que supera en gairebé 12 km² la mitjana. Manresa n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2016-2022 (en percentatge)

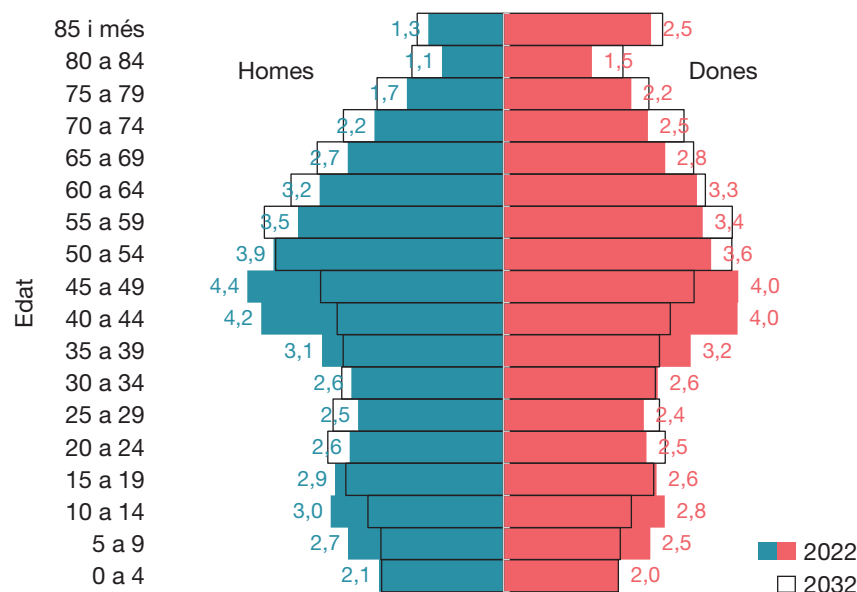

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El nombre d'habitants de la comarca del Bages l'any 2022 és de 180.873, una xifra molt similar a la que es donava l'any 2021, de fet, decreix sensiblement (-89 habitants, 0,0 %), i és una de les úniques dues comarques barcelonines que s'estanca o perd població respecte de l'any anterior. De fet, és l'única comarca en què es dona una reducció de la població del grup d'edat de 16 a 64 anys (-0,2 %). La població amb nacionalitat estrangera decreix amb major proporció, el -1,1 %, destacant els increments de població amb nacionalitat colombiana (5,6 %) i veneçolana (9,8 %), i els descensos de la marroquina (-2,3 %) i la boliviana (-18,8 %). Divuit dels trenta municipis de la comarca han crescut en població el darrer any, entre els quals destaquen Sant Fruitós de Bages

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Bages 2022-2032 (en percentatge)

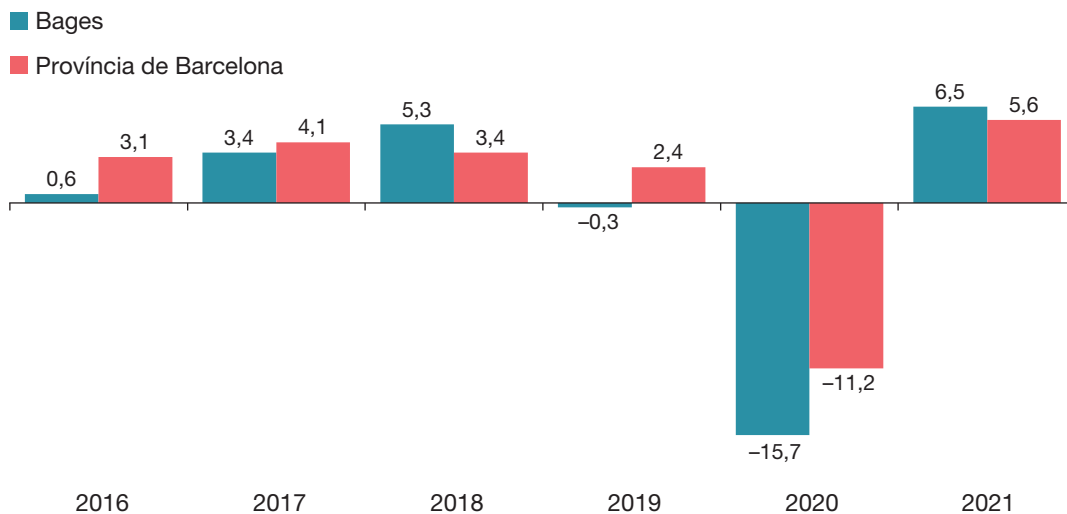

El Bages trenca la tendència positiva demogràfica dels darrers anys i s'estanca (0,0 %), generada pel decreixement de la població jove menor de 16 anys i la població de 16 a 64 anys.

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2022

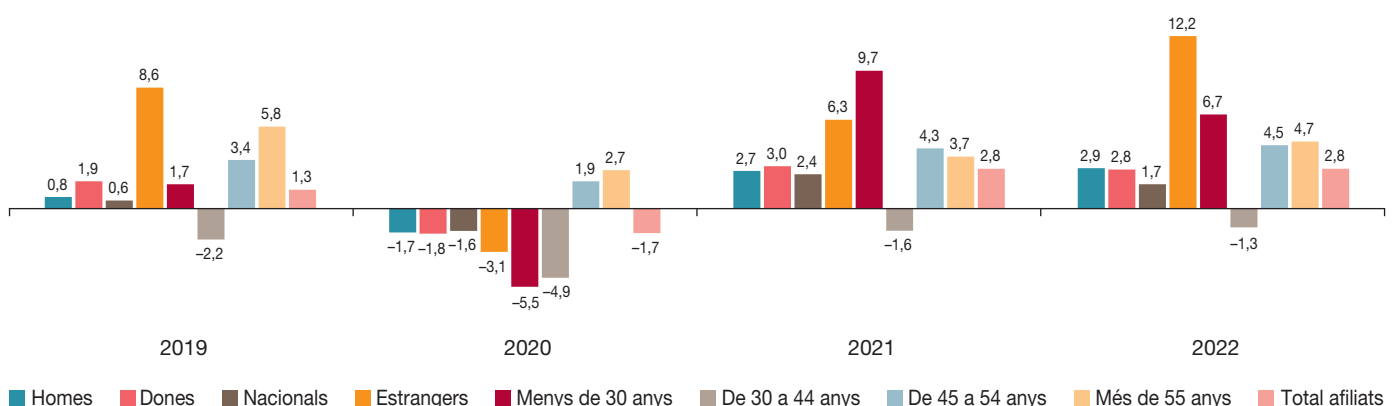
El Bages es mostra com la segona comarca més dinàmica pel que fa a l'ocupació (2,8%), amb un intens creixement de la població ocupada amb nacionalitat estrangera.

(89), Sant Salvador de Guardiola (108) i Artés (120). Els altres dotze municipis perden població, i Manresa és el municipi que ho fa de forma més notable (-740).

El Bages registra un ascens del VAB l'any 2021 del 6,5%, segons l'Anuari econòmic comarcal 2022 de BBVA. Per la seva banda, l'ocupació registrada de la població resident a la comarca presenta un creixement notable, del 2,8% l'any 2022, el segon increment més important d'entre les comarques de la demarcació. Aquest increment ha estat especialment destacat entre la població amb nacionalitat estrangera (12,2%). Per grups d'edat, el creixement més significatiu ha estat el de la població jove menor de 30 anys (6,7%), i només s'ha registrat una baixada entre la població de 30 a 44 anys (-1,3%). A final d'any es comptabilitzen 74.575 persones ocupades, 2.036 més que un any abans.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Bages (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

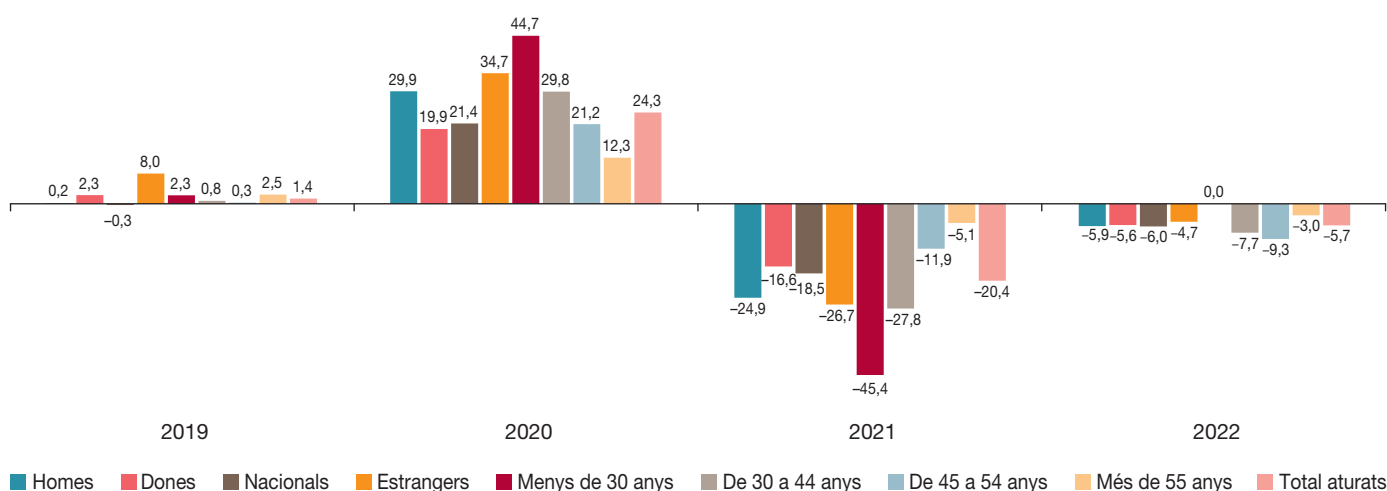
L'atur registrat (vegeu el gràfic 5) en finalitzar l'any 2022 és de 8.956 persones aturades registrades, 544 menys que un any abans, que suposa una caiguda del $-5,7\%$, 1,4 punts percentuals més intensa que la davallada registrada al conjunt de la província ($-4,3\%$). Alhora, la taxa d'atur resultant és del $10,7\%$ i se situa com la segona comarca amb una taxa més elevada després de l'Anoia.

Segons el sexe, les diferències en la davallada d'aturats són petites entre homes i dones ($-5,9\%$ i $-5,6\%$ respectivament). Pel que fa a la nacionalitat, la baixada ha estat més intensa entre els aturats nacionals ($-6,0\%$) que entre els de nacionalitat estrangera ($-4,7\%$). I entre els grans grups d'edat, el descens més marcat és el de persones de 45 a 54 anys ($-9,3\%$); en canvi, no hi ha hagut variació amb els joves menors de 30 anys ($0,0\%$). En relació als sectors d'activitat, el principal descens és el del sector serveis, tant en termes absoluts (-446) com en termes relatius ($-6,9\%$). Per contra, augmenta l'atur en el sector de l'agricultura ($4,1\%$) i entre les persones sense ocupació anterior ($6,3\%$).

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.

Bages (en percentatge)

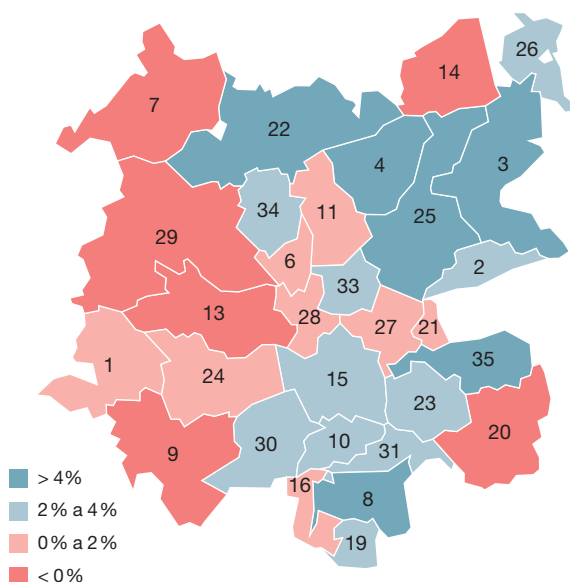

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada.

Bages, 2022 (en percentatge)

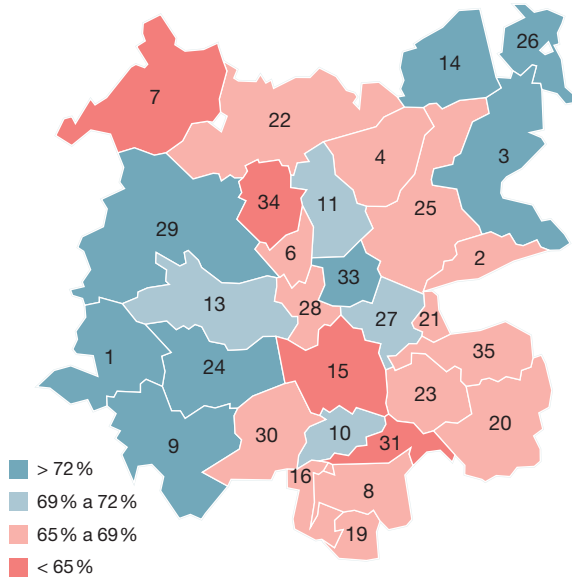

Malgrat la reducció de l'atur, el Bages esdevé la segona comarca barcelonina amb major incidència d'aquest, amb una taxa del $10,7\%$.

Mapa 2

**Taxa d'ocupació registrada.
Bages, 2022**

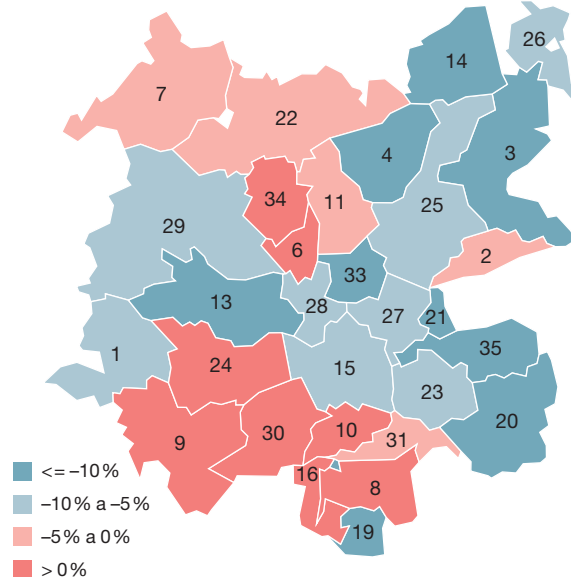
(en percentatge)

Mapa 3

**Variació anual de l'atur registrat.
Bages, 2022**

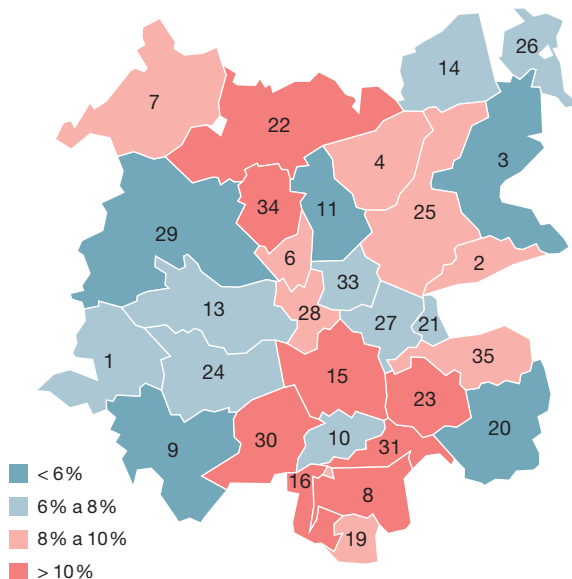
(en percentatge)

Mapa 4

**Taxa d'atur registrat.
Bages, 2022**

(en percentatge)

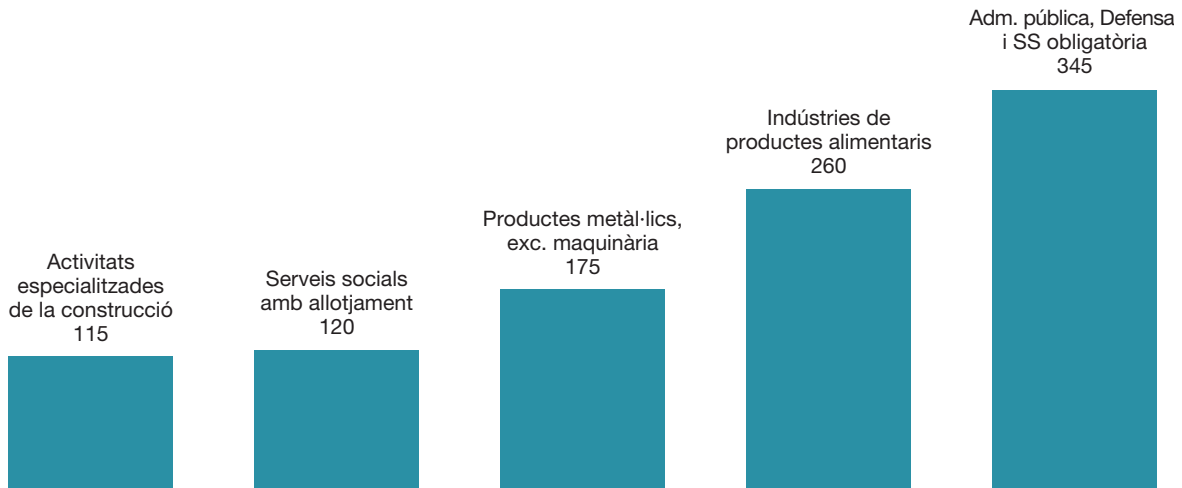

La majoria de municipis del Bages tenen més persones ocupades que fa un any, concretament 23, i ja cap municipi té una taxa d'ocupació inferior al 60%. 21 dels 30 municipis aconseguen reduir l'atur, però encara en queden 3 amb taxes superior al 12%.

1 Aguilar de Segarra	21 Navarcles
2 Artés	22 Navàs
3 Avinyó	23 Pont de Vilomara i Rocafort (El)
4 Balsareny	24 Rajadell
6 Callús	25 Sallent
7 Cardona	26 Sant Feliu de Sasserra
8 Castellbell i el Vilar	27 Sant Fruitós de Bages
9 Castellfollit del Boix	28 Sant Joan de Vilatorrada
10 Castellgalí	29 Sant Mateu de Bages
11 Castellnou de Bages	30 Sant Salvador de Guardiola
13 Fonollosa	31 Sant Vicenç de Castellet
14 Gaià	33 Santpedor
15 Manresa	34 Súria
16 Marganell	35 Talamanca
19 Monistrol de Montserrat	
20 Mura	

Gràfic 6

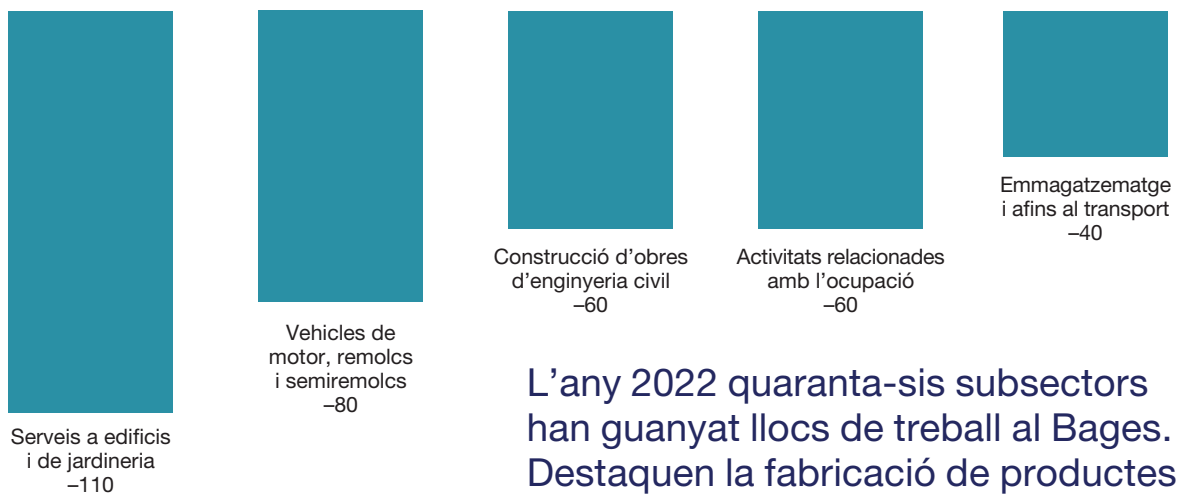
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Bages, 2022 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Bages, 2022 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

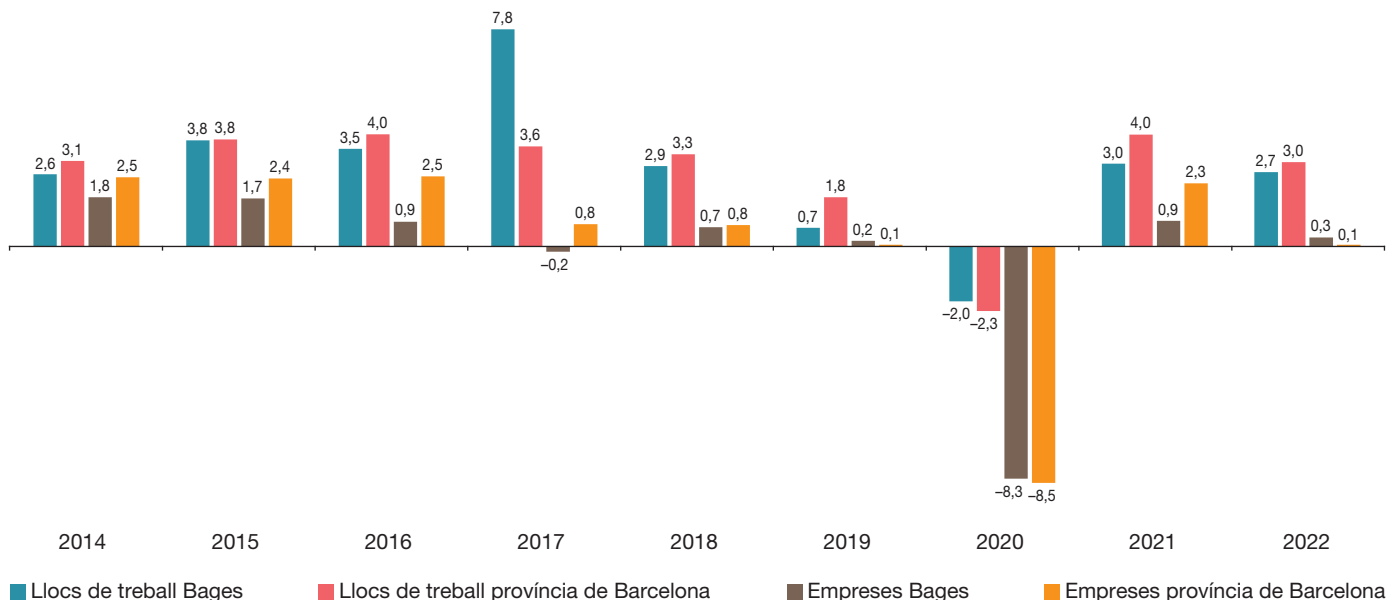
L'any 2022 quaranta-sis subsectors han guanyat llocs de treball al Bages. Destaquen la fabricació de productes metàl·lics (175), les indústries de productes alimentaris (260) i l'administració pública (345). D'entre els subsectors que perden llocs de treball, destaca el de serveis a edificis i jardineria (-110).

Quant al **nombre de llocs de treball** al Bages (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no), l'any 2022 finalitza amb 70.900 llocs a la comarca, 1.840 més que en el mateix període de l'any anterior, i això suposa una variació del 2,7 %, lleugerament inferior al ritme de creixement del conjunt de la demarcació (3,0 %). L'increment general de llocs de treball està sustentat en el creixement dels llocs de treball assalariat (3,4 %), ja que la modalitat de treball autònom perd llocs de treball (-0,8 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

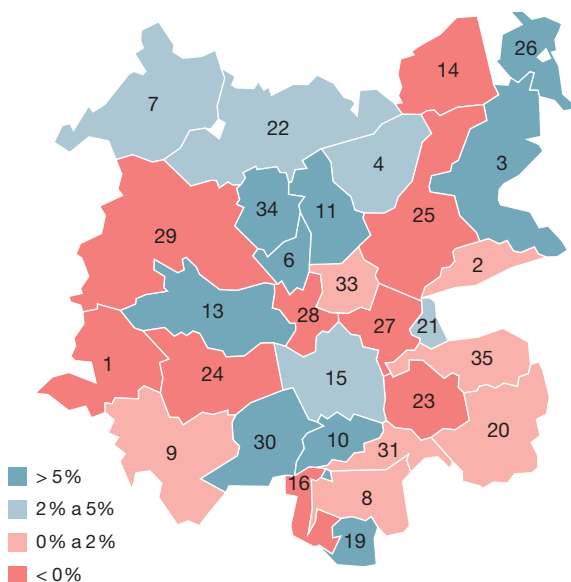
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva en disset municipis de la comarca. Allà on ha crescut de forma més intensa ha estat a Castellgalí (12,5 %), Fonollosa (14,9 %) i Súria (20,7 %). Els increments més grans en termes absoluts els trobem a Súria (365) i a Manresa (960). Tanmateix, nou municipis han perdut llocs de treball, entre els quals destaquen Sant Mateu de Bages (-6,7 %), Aguilar de Segarra (-9,1 %) i Marganell (-36,4 %).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Bages, 2022 (en percentatge)

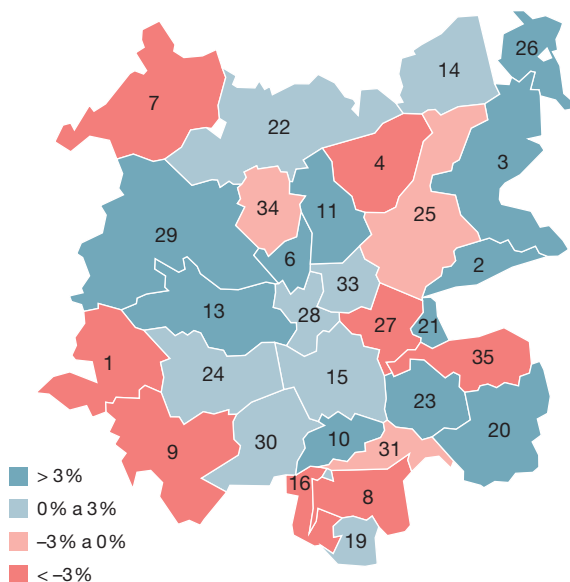
Al llarg de l'any 2022, el nombre de llocs de treball a la comarca augmenta el 2,7 % gràcies al treball assalariat (3,4 %), ja que el treball autònom cau (-0,8 %). Alhora, el nombre d'empreses creix sensiblement, el 0,3 %.

Pel que fa a **empreses** (comptes de cotització), l'augment interanual ha estat del 0,3 % (16), situant la xifra total d'empreses en 4.966 en tancar l'any 2022. Es tracta d'un increment sensiblement per damunt del registrat en el conjunt de la província (0,1 %). Entre els subsectors d'activitat que han experimentat un major creixement, trobem els serveis de tecnologies de la informació (9) i les activitats especialitzades de la construcció (11). En canvi, les caigudes més significatives han estat les del transport terrestre i per canonada (-9), i sobretot la del comerç al detall (-23).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el sector primari aplega el 5,0 % de la facturació total de la comarca; el sector secundari, el 52,7 %; la construcció, el 6,9 %, i el sector serveis, el 35,4 % restant. És la segona comarca en volum de negoci del sector primari (338 milions d'euros), gràcies a la notable presència de la indústria extractiva. El 58,9 % del volum de negoci que genera la indústria extractiva a la demarcació de Barcelona es concentra al Bages.

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Bages, 2022 (en percentatge)

16 municipis guanyen empreses durant el 2022, entre els quals destaquen Artés (6) i Navarcles (8). Per contra, 11 municipis perden empreses, com Sant Fruitós de Bages (-12).

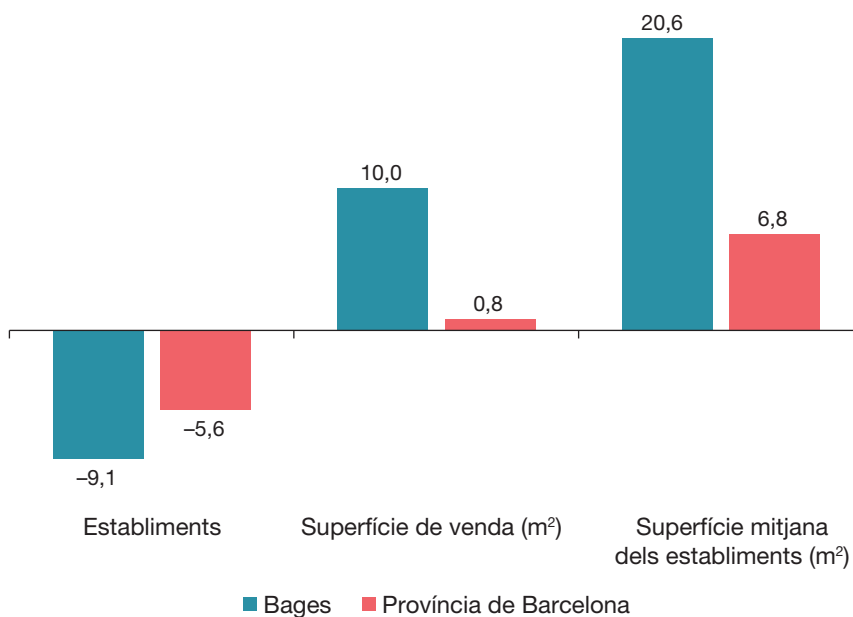
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació al Bages es va traduir en una disminució del 9,1 % del 2019 al 2020, caiguda inferior a la registrada en el conjunt de la província de Barcelona (11,0 %). El 2021 la facturació s'ha recuperat a nivell de la pre-pandèmia amb un increment del 12,1 %, augment lleugerament inferior al registrat en el conjunt de la demarcació de Barcelona (13,3 %).

El nombre de **prestacions per desocupació** a la comarca en el mes de desembre de 2022 ha estat de 5.106, que són 142 prestacions més que en el mateix període de 2021. La taxa de cobertura entre els aturats registrats se situa en el 61,9 %, per sota de la que es dona al conjunt de la província (69,0 %), i resulta la més baixa entre totes les comarques barcelonines. Tot i això, el grau de cobertura ha augmentat en 5,7 punts respecte d'un any abans (56,2 %), gràcies a l'augment del nombre de prestacions i al descens de persones aturades registrades durant aquest període.

En relació als **contractes laborals** registrats a la comarca durant l'any 2022, la xifra total se situa en 57.489, 1.651 més que el 2021 (3,0 % més), un creixement per sota del que es dona al conjunt de la demarcació (4,5 %). L'increment absolut és degut bàsicament a l'increment en els sectors dels serveis i la construcció. La variació positiva s'ha concentrat en la contractació indefinida (185,5 %), mentre que la contractació temporal cau (-26,9 %), tot això propiciat pels canvis en la contractació introduïts per la darrera reforma laboral.

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)

Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2021 hi havia un total de 2.093 establiments comercials a la comarca que ocupaven una superfície de venda de 318.675 m². Això suposa una davallada respecte a l'any 2019 d'un -9,1 % en el nombre d'establiments, però un augment d'un 10,0 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és d'11,57 establiments per cada 1.000 habitants, 13 dècimes menys que l'any 2019, i 1.761 m² per cada 1.000 habitants, un 8,8 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 152 m², 26 m² més que el 2019, l'increment més gran entre totes les comarques barcelonines, d'un 20,6 %.

Pel que fa als últims resultats de l'Enquesta d'hàbits de consum i compra a la comarca 2019, la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència és d'un 6,66 sobre 10 (quan la mitjana provincial és del 7,15). Pel que fa a les oportunitats de millora, destaca la baixa valoració de la varietat de l'oferta en oci, amb un 4,89 sobre 10. Es dona una contenció de la despesa comercial a la comarca per a totes les categories de productes. Respecte a l'índex d'atracció i pèrdues, s'observa una contenció de la despesa dins dels municipis que conformen la comarca, excepte per a l'equipament de la llar (89,11 %). Cal destacar que per a l'equipament de la persona, la comarca del Bages és, juntament amb el Barcelonès, el territori on el teixit comercial dels municipis és capaç d'atreure més compradors/es dels que perd.

La superfície de venda augmenta notablement; en canvi, es redueix el nombre d'establiments, però s'incrementa la dimensió mitjana d'aquests. La valoració de l'oferta comercial és bona (6,66), tot i que inferior a la provincial.

Porta a ResiduRecurs a la comarca del Bages

Marta Calvet i Francesc, Diputació de Barcelona

Antecedents

La comarca del Bages, amb la ciutat de Manresa i el polígon d'activitat econòmica de Bufalvent al capdavant, ha estat pionera en la implantació de l'economia circular a la província de Barcelona amb el projecte Indústria Circular del Bages. El projecte té l'objectiu de transformar el model productiu de la comarca i avançar cap a una economia circular per enfortir la competitivitat de la indústria del Bages.

L'embrió d'aquest projecte se situa l'any 2016 amb la iniciativa Manresa en simbiosi, que pretenia implantar el primer projecte de simbiosi industrial a Catalunya amb l'objectiu de maximitzar l'eficiència en l'ús dels recursos (materials, energia, aigua) disponibles alhora que es creaven les condicions òptimes per afavorir les sinergies entre les empreses.

L'any 2017, l'Ajuntament de Manresa i el Consell Comarcal del Bages redactaven el Pla Industrial del Bages, on s'establia que l'economia circular en la indústria havia de ser una peça clau per avançar cap a la innovació i la desmaterialització de l'economia de la comarca. Aquest objectiu es concretava en el projecte Simbiosi Industrial del Bages, l'escalament a nivell de comarca del projecte Manresa en Simbiosi. Recentment, els municipis de Sant Fruitós del Bages i Sallent s'han involucrat també en el projecte.

Una de les eines que el Consell Comarcal del Bages ha posat a disposició de les empreses de la comarca, amb l'objectiu d'afavorir el tancament dels cicles dels materials, és el Porta a ResiduRecurs.

Porta a ResiduRecurs al Bages

El Porta a ResiduRecurs és una eina de la Borsa de subproductes de Catalunya, impulsada pel Consell General de Cambres de Comerç de Catalunya (CGCCC) i l'Agència de Residus de Catalunya (ARC), que pretén posar, a disposició d'entitats locals, associacions d'empresaris, centres de recerca, la seva pròpia borsa de subproductes per al seu àmbit territorial d'actuació. Així doncs, amb un giny personalitzat que es pot insertar a la web que es desitgi, es poden consultar totes les ofertes i demandes de subproductes del sector industrial per a un territori determinat.

Aquest giny personalitzat dona accés al visor de l'eina o *front office*, on les empreses de la comarca poden accedir als anuncis d'oferta de subproductes i demanda de productes. Els anuncis contenen la informació següent: tipus de material, composició, quantitat produïda i freqüència, ubicació, preu i contacte, entre altres. Per mitjà del visor, les empreses de la comarca es poden donar d'alta i penjar els seus anuncis. Els tècnics d'empresa del Consell Comarcal del Bages poden accedir al *back office* o gestor de l'eina per fer el seguiment dels anuncis publicats per les empreses, ajustar els anuncis de la borsa, personalitzar el giny o fer una extracció de dades per analitzar com avança l'economia circular a la comarca del Bages.

Des de l'any 2022, el Consell Comarcal del Bages ha disposat de l'eina Porta a ResiduRecurs, gràcies al recurs material del Catàleg de serveis de la Diputació de Barcelona. Es troba disponible a la web del [consell comarcal](#) i la web de [polígons i empreses del Bages](#), ambdues webs són de referència per a les empreses de la comarca.

Amb aquesta eina es vol afavorir que els residus d'una empresa esdevinguin recursos per a una altra del seu entorn proper. D'aquesta forma es redueix el consum de materials per al conjunt de l'economia comarcal i s'augmenta la seva productivitat, es redueixen els costos de gestió de residus de les empreses alhora que s'augmenta la seva competitivitat i esdevé un nínxol de creació de noves oportunitats de negoci, incentivant les sinergies entre les empreses locals.

Sent conscient del paper central i de referència que desenvolupa el Consell Comarcal del Bages per als municipis de la comarca, s'ha optat perquè aquest sigui l'única entitat que gestioni l'eina, posant-la a disposició de tots aquells tècnics municipals que en vulguin fer ús i difusió, especialment per aquells de municipis amb més pes industrial com Manresa, Sant Fruitós del Bages, Sallent, Artés, Cardona, Sant Vicenç de Castellet, Santpedor, entre altres. Se n'ha fet difusió per tots els canals a disposició del consell comarcal (web, xarxes socials). S'ha elaborat un díptic informatiu que s'ha posat a disposició de tots els assistents en actes organitzats pel consell. Com que l'eina ha d'esdevenir un dels elements clau de la comarca per dinamitzar l'economia circular, i sent molt conscients de les incògnites que encara hi ha al voltant de com fer efectiu des d'un punt de vista tècnic, econòmic i legal aquest tancament dels cercles, des del consell comarcal s'ha optat per formar a tots els tècnics municipals de promoció econòmica i medi ambient en l'economia circular. Així doncs, en el marc del projecte Treball, talent i tecnologia de la Diputació de Barcelona, es van organitzar dues sessions de formació o píndoles formatives on es van abordar temes com les oportunitats que genera l'economia circular en l'àmbit territorial del Bages, com fer el pas de residu a recurs o com analitzar els ecosistemes industrials per tal de detectar possibles sinergies. A més, es va fer una formació específica en l'ús de l'eina Porta a ResiduRecurs perquè tots els tècnics municipals que ho desitgen la puguin utilitzar i fer-la a arribar a les empreses del seu municipi.

La transferència del coneixement, la transversalitat i el treball en xarxa són claus per a l'èxit de la implementació territorial de projectes d'economia circular i el Porta a ResiduRecurs no n'és una excepció. En aquest sentit, el personal tècnic de promoció econòmica del Consell Comarcal del Bages ha participat en totes les formacions sobre l'eina Porta ResiduRecurs que s'han impulsat des de la Diputació de Barcelona en el marc del Catàleg de serveis i també en les sessions d'intercanvi amb altres entitats locals de la província en què es van abordar aspectes com la presentació de casos d'èxit en la valorització de residus industrials o el procediment tècnic de l'ARC perquè un residu esdevingui un subproducte.

Conclusions

L'any 2022, doncs, ha estat l'any de posar en marxa l'eina Porta a ResiduRecurs, impulsar una xarxa comarcal de tècnics que treballin en l'economia circular i fer difusió del projecte. Els propers anys l'objectiu és fer arribar l'eina a les empreses i que aquestes se la facin seva i la utilitzin de forma recurrent per a la seva activitat diària.